FORO

"COHESIÓN SOCIOTERRITORIAL E DESPOBOAMENTO NA EURORREXIÓN GALICIA-NORTE DE PORTUGAL"

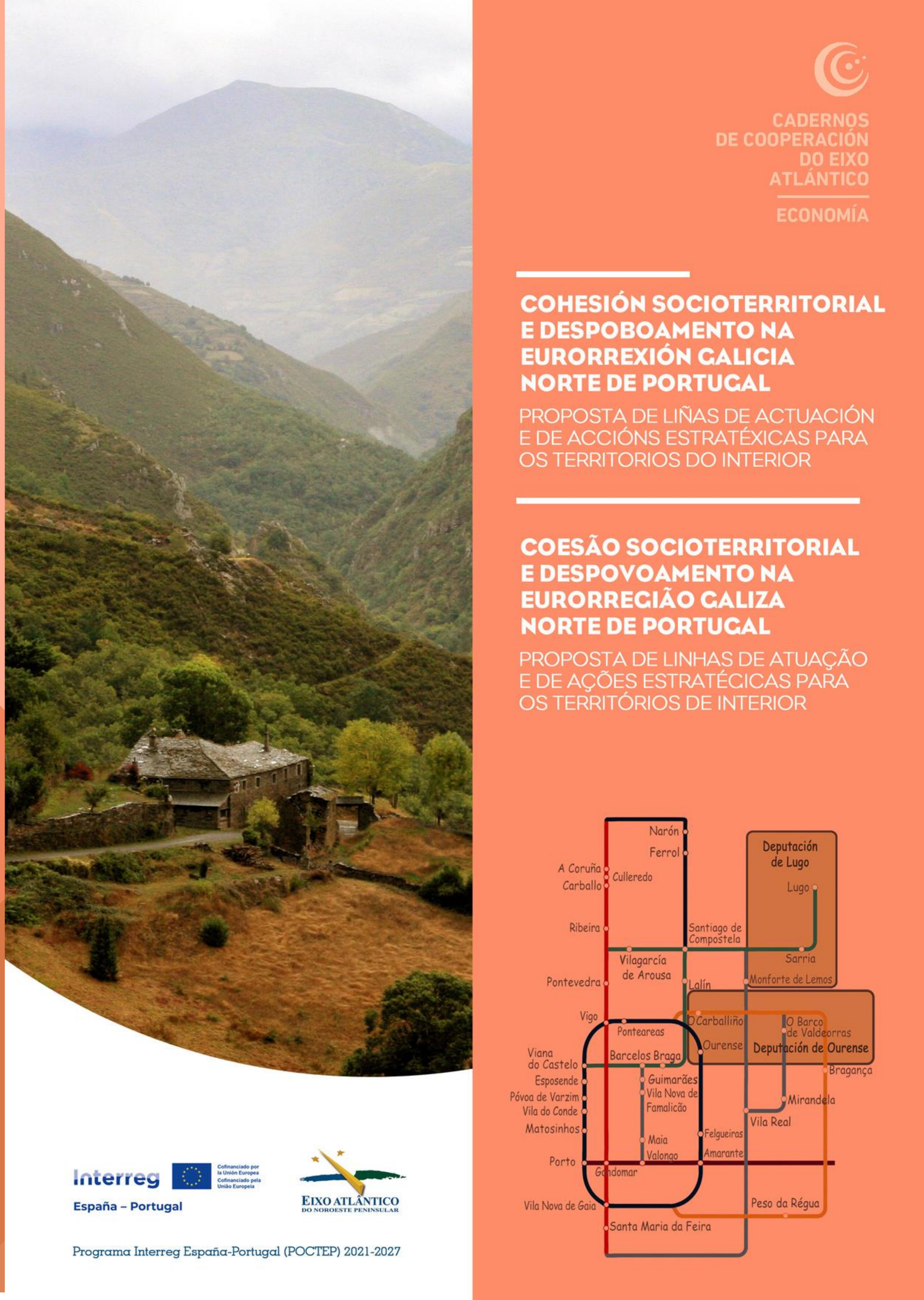

ÍNDICE

- Presentación.
- Cohesión socioterritorial e despoboamento.
- Capítulo 1. Despoboamento, territorios de baixa densidade, territorios de interior. Interpretacións, debates e políticas pública.
- Capítulo 2. Poboación e territorios de interior na eurorrexión. Simetrías e diverxencias.
- Capítulo 3. Proposta de liñas de actuación e de accións estratéxicas para os territorios do interior.

ÁREA DE ESTUDO. TERRITORIO E POBOACIÓN

Informe Cohesión socioterritorial e despoboamento na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal.

- Sentimentos
- Definición de Poboación e territorio
  - cohesión social
- Cambio de funcionalidade

- Vías de comunicación e
- Imaxe do
- Cambio de

VARIACIÓN DA POBOACIÓN NO PERÍODO 2012-2018 (%)

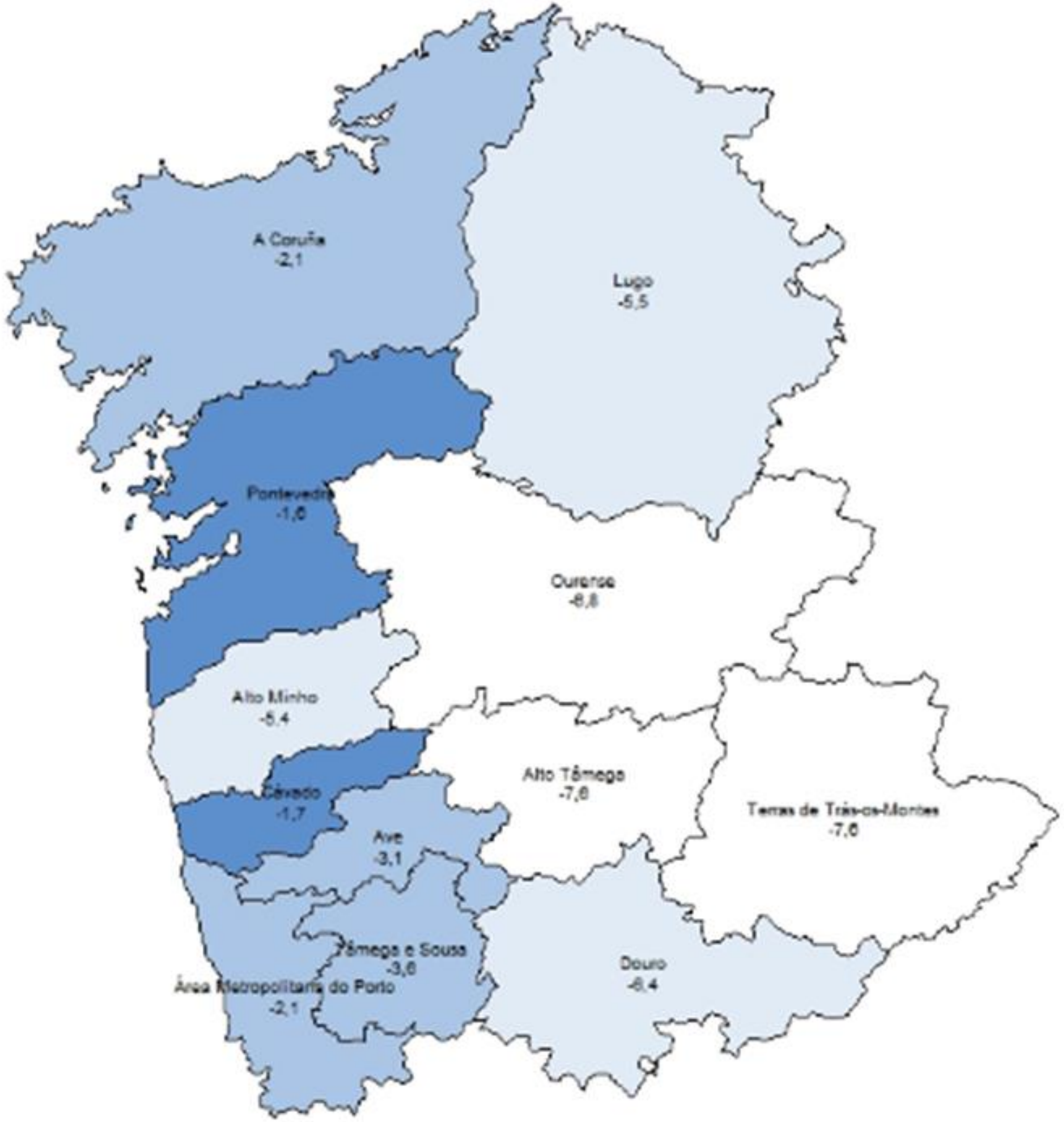

Elaboración: IGE.
Fonte:
INE. Padrón continuo.
INE, I.P., Estimativas Anuais da PopulaÇao Residente

VARIAÇAO DA POPULAÇAO POR NUTS III (2015-2025)

Fonte:

The LUISA Territorial Modelling Platform (2017)

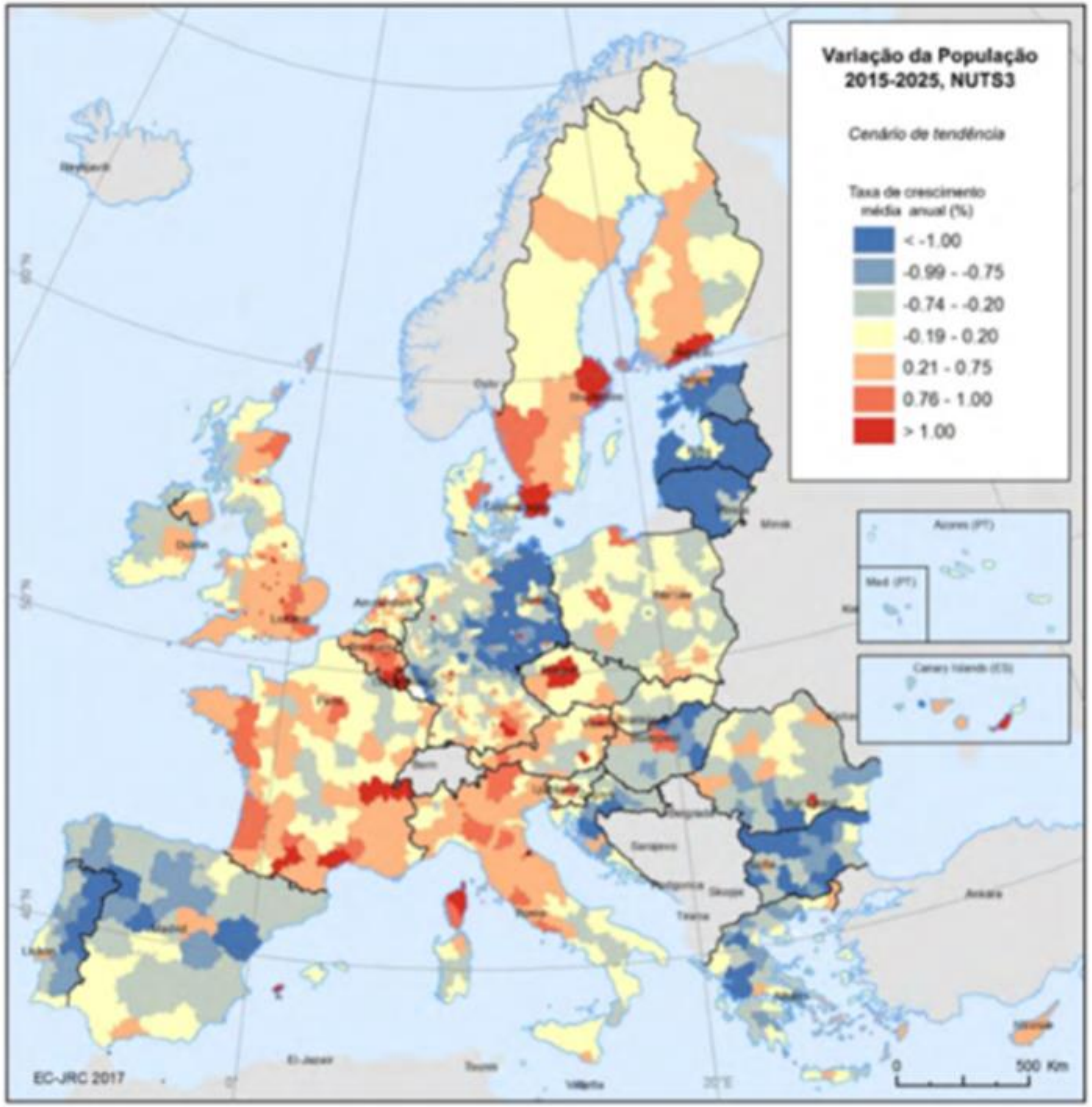

TAXA BRUTA DE VARIACIÓN POBOACIONAL. NUTS 3, 2020

(TANTO POR 1.000)

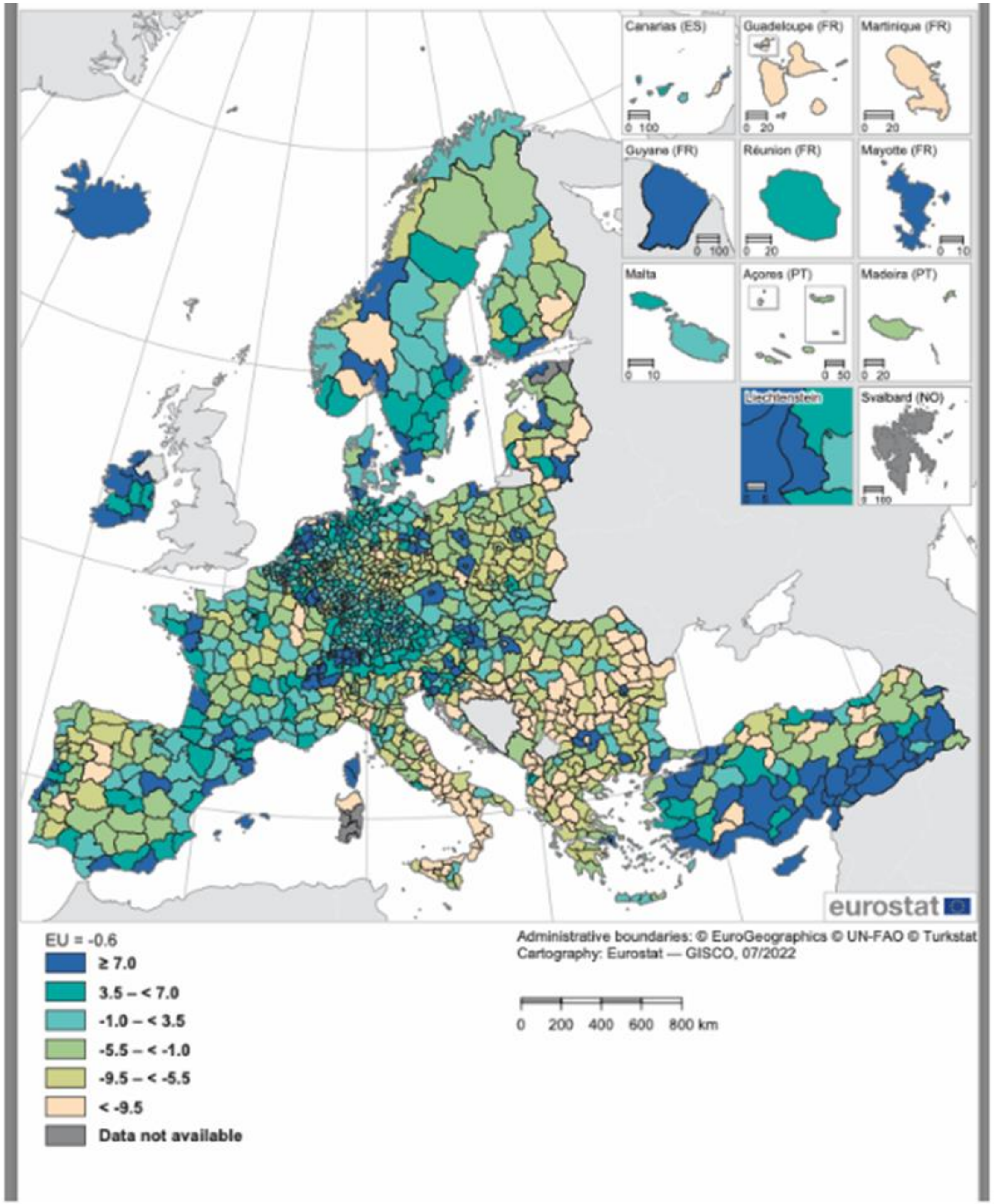

TAXA BRUTA DENATALIDADE

(Tanto por mil). Año 2018

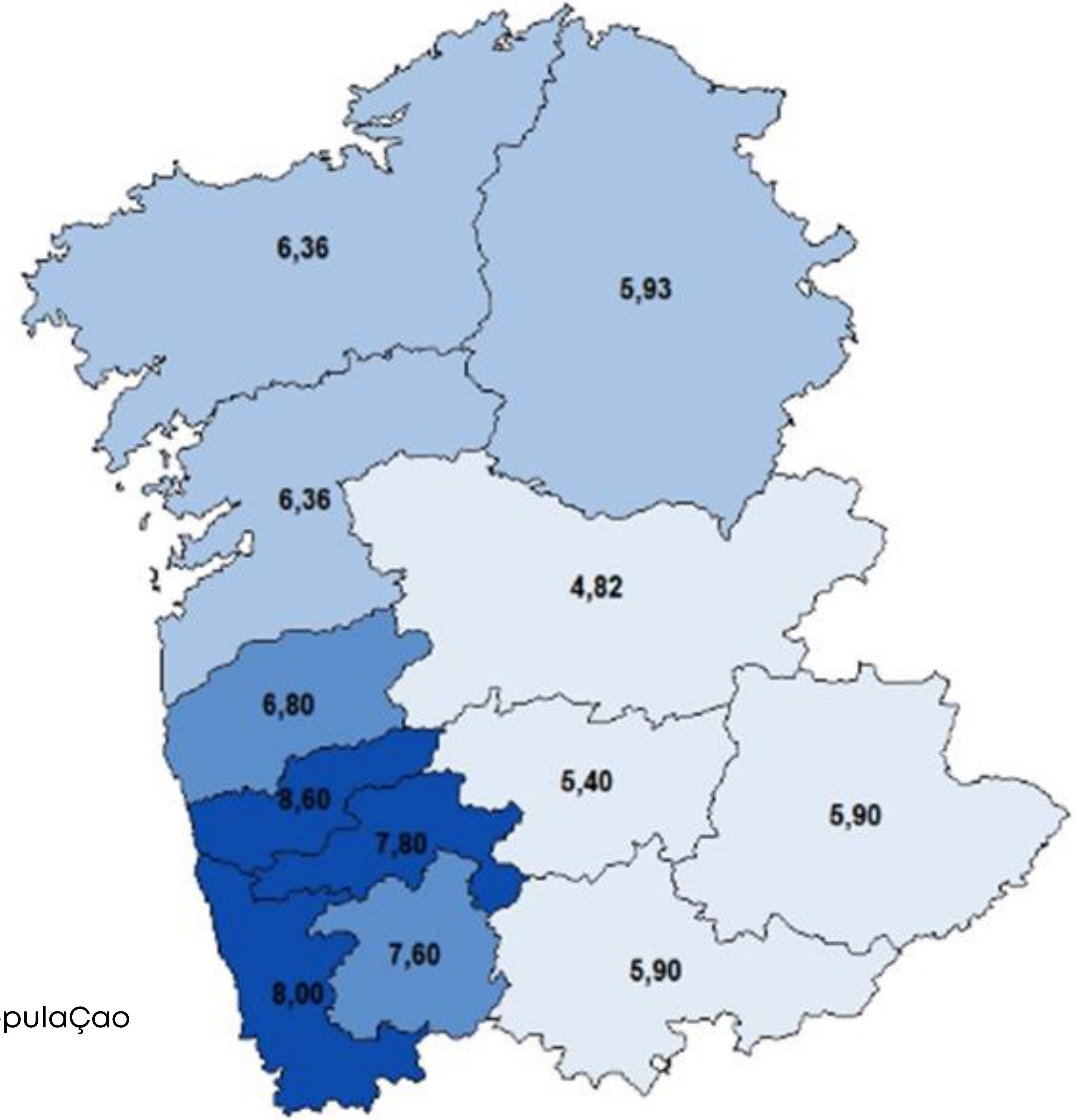

Elaboración: IGE.
Fonte:
IGE-INE. Movemento natural da poboación.
INE, I.P., Estatísticas Demográficas e Estimativas Provisórias da PopulaÇao Residente.

TAXA XERAL DE FECUNDIDADE

2020

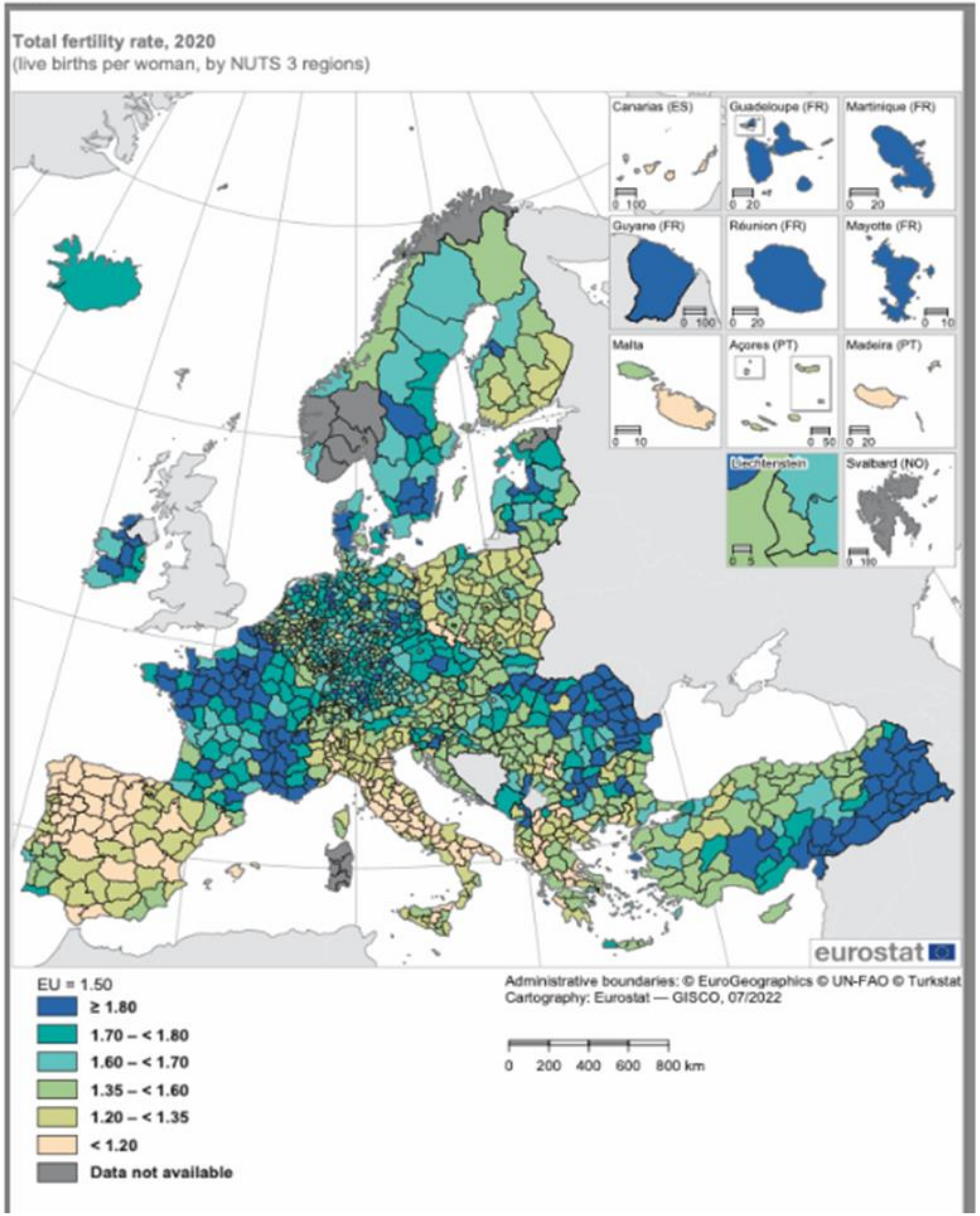

TAXA BRUTA DE MORTALIDADE

(Tanto por mil). Año 2018

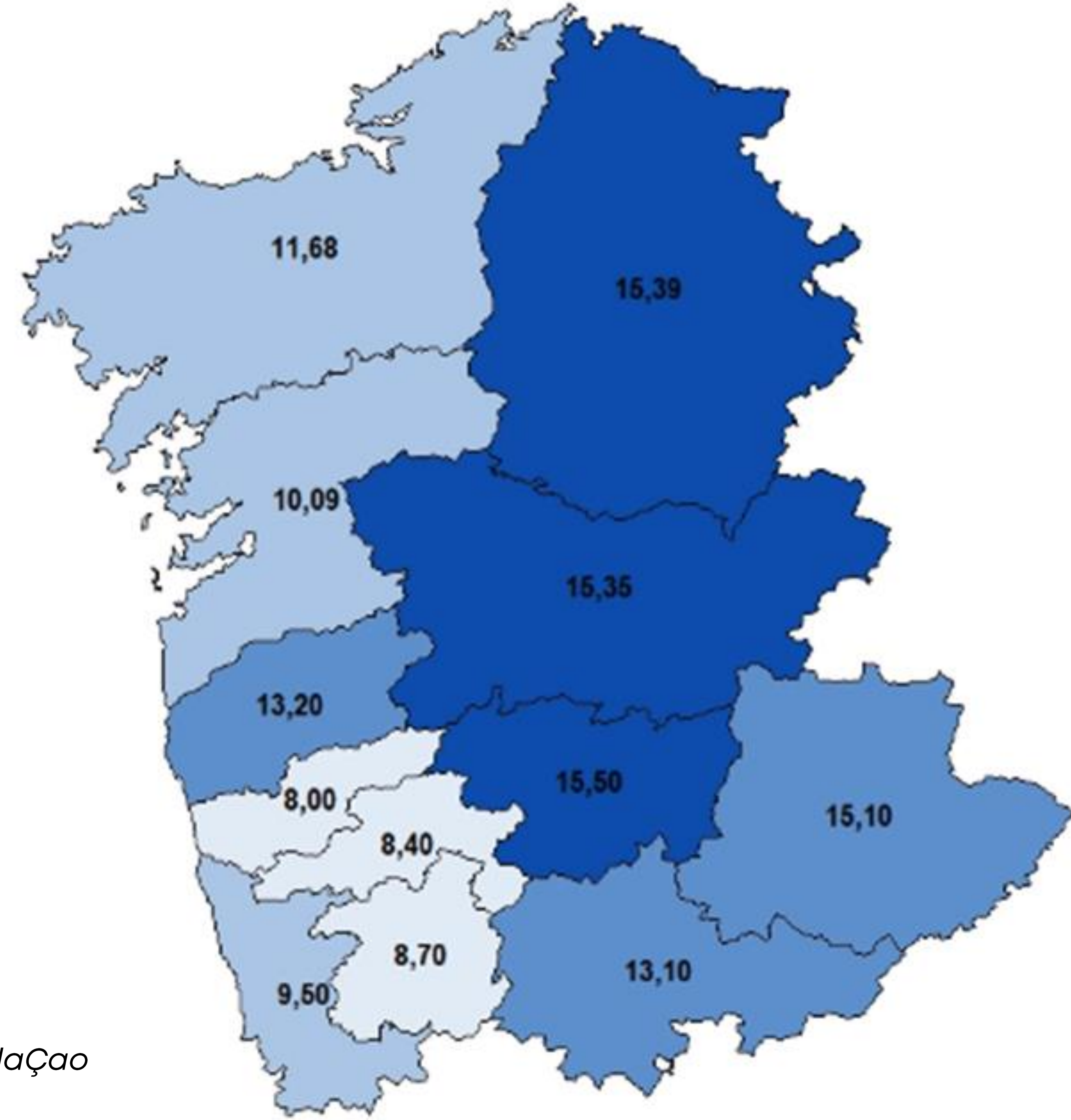

Elaboración: IGE.
Fonte:
IGE-INE. Movemento natural da poboación
INE, I.P., Estatísticas Demográficas e Estimativas Provisórias da PopulaÇao Residente.

IDADE MEDIA DA POBOACIÓN

A 1 DE XANEIRO DE 2021 (NUTS 3)

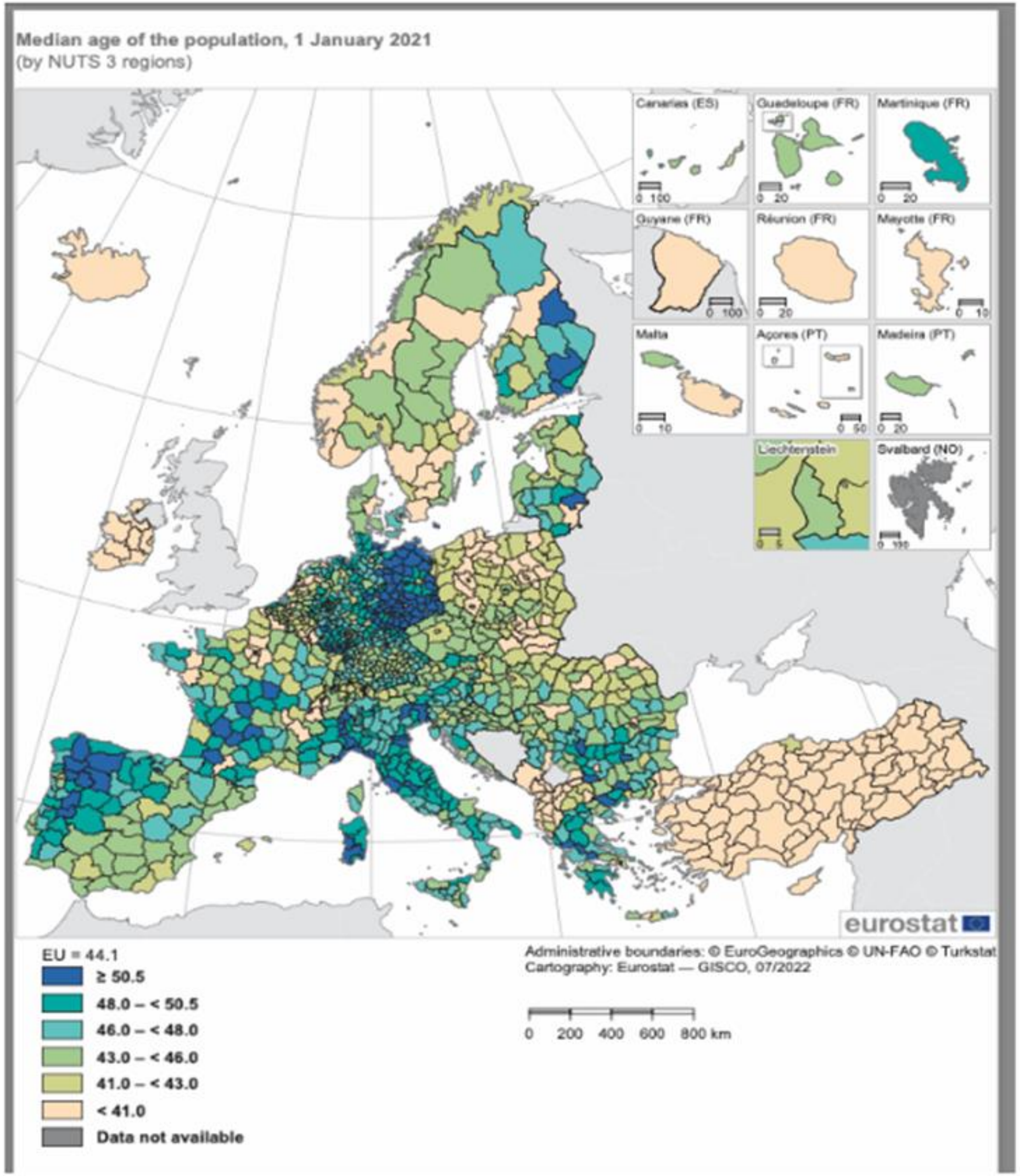

IDADE MEDIA DA NAI NO PRIMEIRO FILLO

Ano 2018

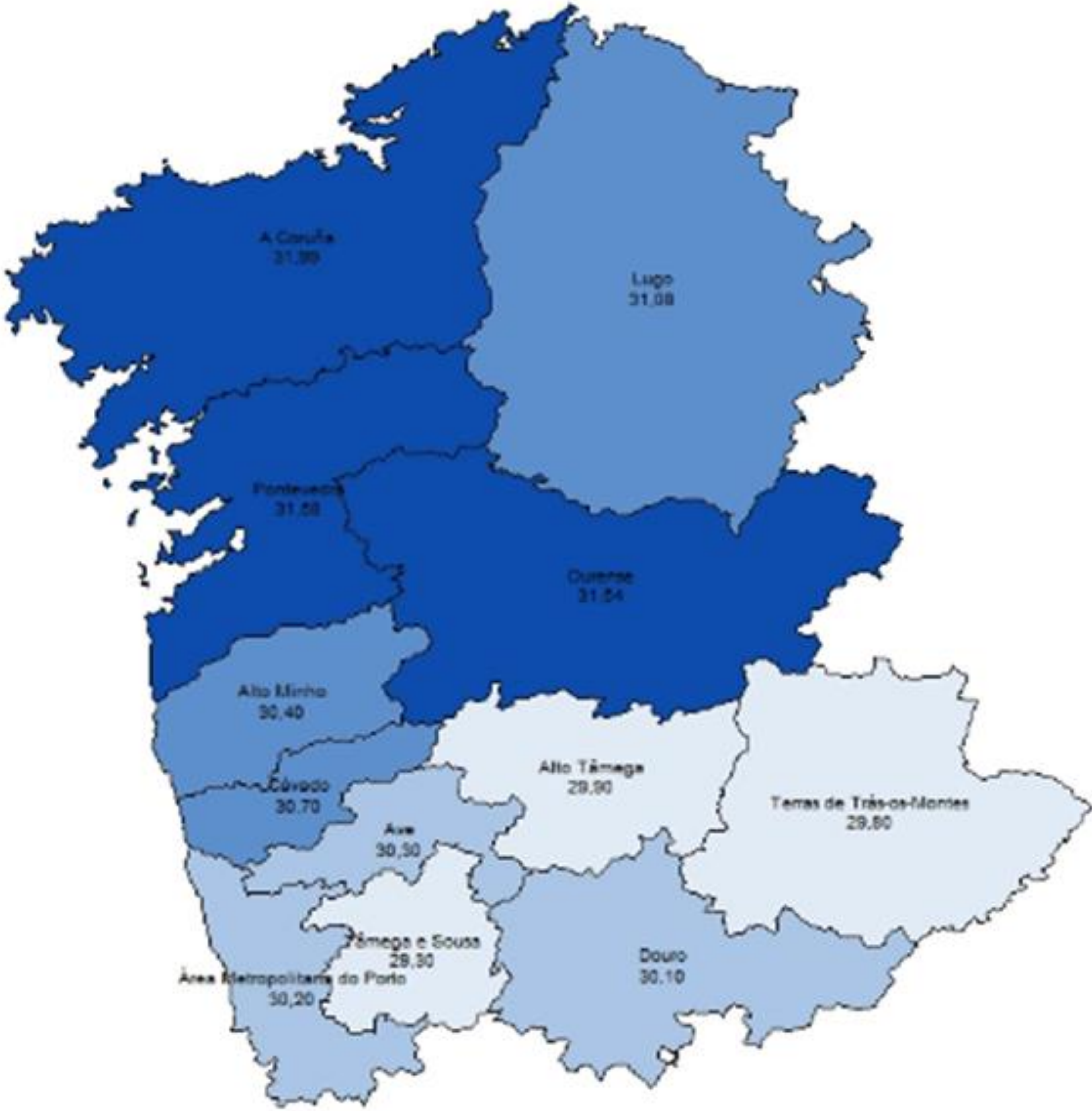

Elaboración: IGE.
Fonte:
IGE-INE. Movemento natural da poboación
INE, I.P., Estatísticas Demográficas e Estimativas Provisórias da PopulaÇao Residente.

ÍNDICE DE ENVELLECEMENTO

Ano 2018

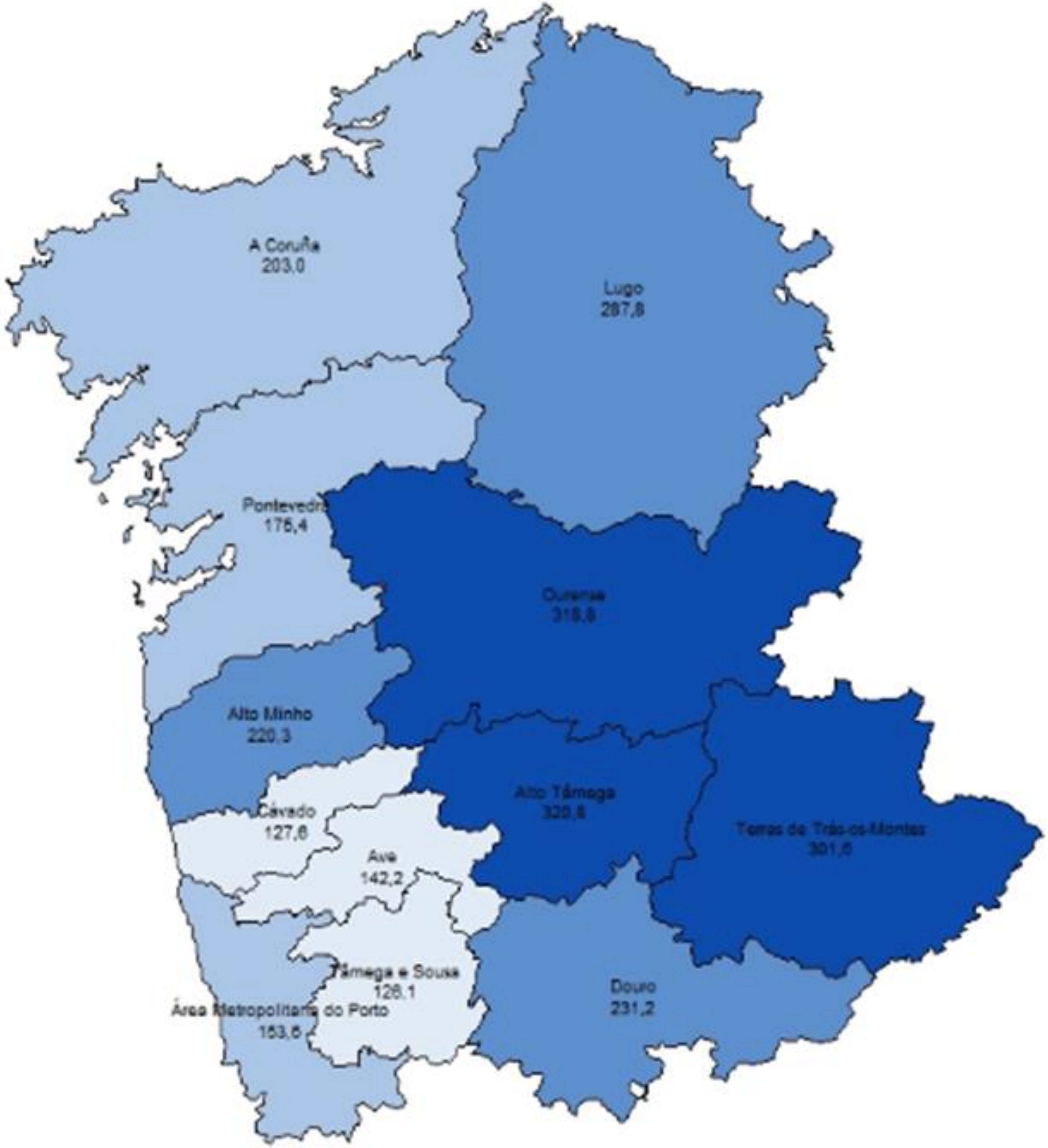

Elaboración: IGE.
Fonte:
INE. Padrón continuo.
INE, I.P., Estatísticas Demográficas e Estimativas Provisórias da PopulaÇao Residente.

OBXECTIVO DO INFORME

Cohesión socioterritorial e despoboamento na Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal. Proposta de liñas de actuación e de accións estratéxicas para os territorios do interior.

- Ten un carácter marcadamente aplicado (preocupación que tamén recorre a diagnose previa).

- Aspira, como é tamén unha arela común nos traballos do Eixo Atlántico, a ser útil, como se vai reflectindo no desenvolvemento do mesmo. Porque fixar marcos de debate, debullar e depurar datos e ver o alcance de todos os elementos implicados é unha primeira forma ou fase de "utilidade".

- Realizar unha diagnose que permita, de seguido, realizar unha proposta de liñas de actuación e de accións estratéxicas para os territorios do interior da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal. Liñas de actuación que deben ser protagonizadas preferentemente pola sociedade civil, o que non exclúe a iniciativa pública, e contar cun marco institucional que facilite aproveitar as oportunidades que se presenten.

PROPOSTAS E LIÑAS DE ACTUACIÓN

O obxectivo destacado deste Informe xira en torno a cinco áreas estratéxicas que son:

- Área estratéxica da Gobernanza.
- Área estratéxica de medidas institucionais e financiación
- Área estratéxica social, na que se inclúe a prestación de servizos de calidade e a vivenda.
- Área estratéxica Económica, na que se incorpora o emprendemento, a innovación e dixitalización e amobilización dos recursos endóxenos.
- Área estratéxica Medioambiental. Integra tamén os novos procesos de modernización agraria e a preservación dos recursos naturais.

As propostas de liñas de actuación están pensadas, tras o necesario proceso de debate, para a súa posible implementación baixo un liderado local ou supramunicipal (e neste caso faise máis urxente dispor de criterios de delimitación das áreas funcionais de vilas cabeceiras comarcais) e sempre contando co necesario sustento dunha gobernanza multinivel.

INSTRUMENTOS DE CARÁCTER TRANSVERSAL QUE SE CONSIDERA PODEN CONTRIBUÍR Á PERMANENCIA DA POBOACIÓN NO RURAL:

- Unha política fiscal que bonifique a residencia en áreas de despoboamento severo.
- Unha bonificación aos agricultores que realicen a súa actividade en áreas moi despoboadas.
- Aprofundización da innovación no PDR español (programa de desenvolvemento rural), e no PROT-N, actualmente en elaboración.
- A xeración de instrumentos de cohesión nas áreas transfronteirizas de despoboamento severo.

Se falamos de gasto a pregunta recorrente é a de **“ata onde debe ter en conta a rendibilidade a Administración pública? Debe haber límites de custo por persoa para ofrecer servizos? "**

Non se trata só dun problema demográfico, senón político, de definición do modelo de país e da sociedade que se quere. E isto enfróntanos coa obriga de ir máis aló de que os territorios sexan ou non habitables para as circunstancias actuais, pois sempre terán un enorme valor de seu como espazos naturais, aínda sendo conscientes de que organizar un servizo ambiental, se non hai unha atividade rural intensa ou sostida tamén pode ser moi custoso. Velaí a necesidade de salientar e catalogar o valor cultural e histórico de moitos espazos, para despois adoptar decisións sobre a súa protección.

Notas introdutorias para unha futura implementación dunha axenda mobilizadora nos territorios do interior da Eurorrexión Galicia-Norte de Portugal

para os
territorios de
baixa

Contar cun
horizonte
estratéxico
que permita
responder da
maneira máis
efectiva aos
procesos

Radiografar os problemas que condicionan os territorios afectados polo despoboamento
VISIÓN
Identificar as posibles solucións para actuar sobre o actual desequilibrio territorial
Articular procesos de avaliación sobre as accións e políticas emprendidas

PROPOSTA DE LIÑAS DE ACTUACIÓN POR ÁREA ESTRATÉXICA

GOBERNANZA

- Dispor dun documento unificado no que figure o que está a facer cada administración en materia de despoboamento .
- Crear un documento único con todas as liñas de axuda para o desenvolvemento de actividades e proxectos nos espazos de baixa densidade.
- Potenciación dunha nova imaxe do rural.
- Potenciar desde instancias locais unha nova cultura do territorio.

MEDIDAS INSTITUCIONAIS E FINANCIACIÓN

- Establecer un marco de ventaxas fiscais adicionais para persoas xóvenes e emprendedoras que complemente os programas xa existentes.
- Establecer a prioridade do territorio nas medidas de apoio directo ou a través de instrumentos fiscais.
- Facilitar apoio financeiro a proxectos empresariais que xeneren actividade económica e emprego en zonas rurais afectadas pola despoboación.
- Apoiar a posta en marcha de proxectos empresariais ou a mellora da súa productividade (mellora de procesos e/ou produtos).

GRAZAS POLA VOSA ATENCIÓN!

Interreg
España - Portugal
Fondo Europeo de Desarrollo Regional
Fundo Europeu de Desenvolvimento Regional

UNIÓN EUROPEA
UNIÃO EUROPEIA

EIXO ATLÂNTICO
DO NOROESTE PENINSULAR